

אמנות וקידמה

ערבי לימוד

יומן ספרותי

העורך: גוסטב פלובר*

ערב שישי: מסע לגיהנום

I

והייתי בראש הר האטלס, והתבוננתי משם בעולם ובזהבו וברפשו, במידתו הטובה ובגאוותו.

II

והשטן הופיע לנגד עיני ואמר לי: "בוא איתי, הבט, ראה; ואחר כך תראה את ממלכתי, את עולמי שלי."

III

והשטן לקח אותי עמו והראה לי את העולם.

IV

ומרחפים באוויר, הגענו לאירופה. כאן, הוא הראה לי מלומדים, אנשי ספרות, נשים, אווילים יהירים, פדנטים, מלכים וחכמים; אלה היו המטורפים מכולם.

* כשהיה פלובר במכללה (1832) הוא חשב על עיתון שבועי, 'אמנות וקידמה', שהוא היה עורכו היחיד. הוא פיזר שם בלי סדר מסות, מחשבות והרהורים, ודיבר על הכול בשנינה ובמשובה ילדותיות המעידות על דמיון פורה מאוד. הדפים שאנו מביאים בזה הם היחידים שנמצאו, לא מתוארכים. הבתים IV, V, VI מהמסע לגיהנום שימשו לימים בפרפורי גסיסה, במחשבות סקפטיות (1838). הסיפורים העוקבים נכתבו ב-1835.

V

וראיתי אח שהרג את אחיו, אם שרימתה את בתה, סופרים שבתוקף יוקרת עטם ניצלו את העם, כמרים שבגדו במאמינים, פדנטים שהרפו את ידי בני הנוער, ואת המלחמה הקוצרת את בני האדם.

VI

כאן היה סכסכן שזחל בבוץ והגיע עד לרגליהם של הגדולים, נושך את עקבם; הם נפלו, ואז הוא נרעד מחמת נפילתו של הראש הזה אל הבוץ.

VII

כאן התענג מלך על משכב הזימה שלו, מקום שם מאב לבן הם מקבלים שיעורים בניאוף*; הוא התענג על חסדיה של הקורטיזנה האהובה עליו שניהלה את צרפת, והעם, הוא הריע לה; מפני שעניו היו מכוסות.

VIII

וראיתי שני ענקים: האחד זקן, שפוף גוו, מקומט וכחוש, נשען על מטה ארוך מעוקל הקרוי פדנטיות; האחר היה צעיר, גאה, רב אונים, גבוה כהרקולס, ראשו ראש של משורר וזרועותיו זרועות של זהב, הוא נשען על נבוט ענקי שהמטה המעוקל חיבל בו בכל זאת; הנבוט, זה היה השכל.

IX

ושניהם נאבקו זה בזה בכוח רב, ולבסוף נכנע הזקן. שאלתי אותו לשמו.

- אבסולוטיזם, ענה לי.

- ומי שניצח אותך?

- יש לו שני שמות.

- מה הם?

-אחדים קוראים לו ציביליזציה והאחרים קוראים לו חירות.

X

ואז הוביל אותי השטן למקדש, אבל מקדש חרב.

* מחשבה זו היא של בְּרִיטְלִי, מחבר 'שנים-עשר הימים' של המהפכה

XI

והעם ביקע ארונות קבורה כדי לעשות מהם פגזים, והאבק שהיה שם התעופף מרוב זעם, כי הדור ההוא היה דור של דם.

XII

והחורבות נותרו שוממים. וגבר, גבר מסכן בבלואי סחבות, שערו סב, גבר עמוס בצרות, בחרפה ובכזיון, אחד מאלה שמצחם, חרוש קמטים מרוב דאגות, כולא בתוכו בגיל עשרים את כאביו צרותיו של דור שלם, התיישב למרגלות אחד העמודים.

XIII

והוא נראָה כמו נמלה לרגלי הפירמידה.

XIV

והוא הביט זמן רב בבני האדם, וכולם הביטו בו בכוז וברחמים, והוא קילל את כולם; כי הזקן הזה היה האמת.

XV

- הראה לי את ממלכתך? אמרתי לשטן.
- הנה היא!
- הכיצד?
- והשטן השיב לי:
- כי העולם הוא הגיהנום.

ערב שביעי: מחשבה

משוגעים מנתרים, מזנקים ומזדקפים שוב, גאים וחדים, זה הוואלס, זו הדהרה.

ומבין כל הפרחים הללו, אחד היתמר גבוה יותר, גדול יותר, יפה יותר וריחני יותר.

בין כל השמלות האלה, שמעכו אותי בהרעידם אותי מרוב חמדה, אחת הרעידה אותי יותר מן האחרות.
ומבין כל הגוים האלה שמסתחררים, השדיים האלה שמתנפחים, העיניים הכחולות היפות האלה המביטות, אחת הסתחררה על ידי, שָׁד אחד פָּעַם בשבילי, עיניים כחולות הביטו בי.
אני מזמין אותה, היא רוקדת; אני מחבק את מותניה, אני מחייך אליה, אליה, ועדיין אליה. נשענת עלי כמו הייתה עיפה, שפתיה הבווערות אומרות לי אנחה... ואני מבין את האנחה הזאת. אני מביט בה, היא מאושרת, אני שוכח את הוואלס ואת העולם ואת כל הנשים הללו המסתחררות ואת המראות הבוהקות ואת האורות המנצנצים. אך הבוקר בא, היו שלום!
אבל המחשבה התעופפה ונעלמה כמו וורד שנוכל.
מחשבת אהבה היא ורד של אביב.

הערב האחד עשר: חדשות

החדשה שפרסמנו ביום ראשון בערב, על הדו-קרב של בין מר סן לִזְיָה לבין מר לירו, היא שגויה.
נשף הריקודים בלָן היה מרהיב, התלבושות היו נפלאות והחליפות עשירות ורעננות.
אבל מה נאמר על הסוס? אומרים לנו עליו גם טובות וגם רעות.
הוא לא יכול היה, אומרים לנו, לעמוד יציב על רגליו האחוריות.
אני אֹמֵר לכם כי כל המורים קראו את עיתוני; בגיליון הבא, אמסור לכם פרטים על אודות פרשה זו.

הערב השנים עשר. תיאטראות

השמועה אומרת כי מדמואזל קוֹאֵלִין, השקועה בחובות, ברחה מרואן בחשאי בלי לעורר תשומת לב.
מְקַטֵן הנודע כמעט נטרף על ידי הדוב שלו גֵרוֹן. במופע בבזנסון, התנהל מאבק אכזרי בין הגבר לבין החיה, הקהל המבוהל דרש

שיורידו את המסך. אבל מרטן, בזכות ההשפעה שיש לו על החיות, הצליח להפיל ארצה את הדוב שלו.

(ביקורת תיאטרון)

בת הקמצן תורגם לאנגלית וזכה להצלחה מועטה.
שער-סן-מרטן התחייב מעט בזכות הנזירה המדממת; היא שוב מתחילה לשוב אל קברה.
באמֶביגו, קהל רב, קהל רב ושוב קהל רב.
בוקז' עושה את סיבוב ההופעות שלו בפרובנס ועושה שם גם את הרווח הקטן שלו.
אָרְבִּין כתב דרמה חדשה (האחיאיסט)
איבדנו את מאדאם סאלארד ואת מאדאם לאברי! הבה נבכה!

גוסטב פלובר

תנאי המנוי על עיתון זה המופיע מדי יום א' בשבוע:

לחודש.....3 פרנקים
לשלושה חודשים.....שישה
לשישה.....שנים-עשר
לשנה.....עשרים וארבעה

סוף העיתון

(מצרפתית: אביבה ברק)